

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

תוכן עניינים

- א. חמרא עתיקא בענבי דברי הכל בנותן טעם חמרא חדתא בענבי ...
בנותן טעם בתר שמא אזלינן והאי שמא לחוד והאי שמא להוד וה"ל מין בשאינו
מינו ומין בשאינו מינו כנ"ט.....1
- ב. חלא דחמרא וחלא דשיכרא וחמירא דחיטי וחמירא דשערי ... במשהו
בתר שמא אזלינן והאי חלא מיקרי והאי חלא מיקרי והאי חמירא מיקרי והאי
חמירא מיקרי וה"ל מין במינו וכל מין במינו במשהו.....4
- ג. תבלין ב' וג' שמות והן מין אחד או מין ג' אסורין ומצטרפין ... במיני
מתיקה עסקינן הואיל וראויין למתק בהן את הקדירה.....5
- ד. חלא לגו חמרא ... בנותן טעם חמרא לגו חלא ... בנותן טעם.....6
- ה. ריחיה חלא וטעמא חמרא חמרא.....6
- ו. בת תיהא עובד כוכבים בדישראל ש"ד ישראל בדעובד כוכבים ...
מותר ... ריחא לאו מילתא היא.....7
- ז. דריחא ולא כלום הוא.....8
- ח. תנור שהסיקו בכמון של תרומה ואפה בו את הפת הפת מותרת לפי
שאיין טעם כמון אלא ריחא כמון ... דמיקלא איסוריה.....10
- ט. הרודה פת חמה ונתנה ע"פ חבית של יין של תרומה ... מתיר בשל
חיטין ואוסר בשל שעורים מפני שהשעורים שואבות ... בפת חמה וחבית פתוחה

10

דף סו.

**א. חמרא עתיקא בענבי דברי הכל בנותן טעם חמרא חדתא
בענבי ... בנותן טעם בתר שמא אזלינן והאי שמא לחוד**

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

והאי שמא לחוד וה"ל מין בשאינו מינו ומין בשאינו מינו

בנ"ט

כבר התבאר לעיל דף סה: שיין של גוים¹ בין חדש בין ישן שנפל על ענבים, אם הן מבוקעות או שניטל עוקצין², שאז חשובים כמבוקעות ובלעי טעם היין דרך שם, אם יש בו בנותן טעם אסורות באכילה³, ויעצרם וימכרם לגוים חוץ מדמי יין נסך שבהן, אבל לא ימכרם כמו שהן שמא יחזור הגוי וימכרם לישראל. וזהו בסתם יינם אבל ודאי יינם אין לו תקנה⁴.

ואם אין בו כדי ליתן טעם מותרין באכילה, שאף על גב דייין חדש בענבים הווי כמו מין במינו דחד טעמא אית להו, לא אסרינן להו במשהו דאזלינן בתר שמה, והאי שמה לחוד והאי שמה לחוד, והוה ליה מין בשאינו מינו.

בשאר איסורים מין בשאינו מינו אוסר מדאורייתא בנתינת טעם שפוסקים אנו שטעם כעיקר, כמבואר להלן דף סז: ומין במינו תערובת לח בלח או בנתינת טעם, מדאורייתא בטל ברוב, וחכמים החמירו שאינו בטל אלא בששים⁵, וביבש ביבש בטל ברוב⁶.

ולפיכך אם נתערב מין במינו ונשפך, בענין שאין יכולין לעמוד עליו לשערו, אם נודע שהיה רובו היתר, מותר. כיון שהוא ספק דרבנן, ואם לא נודע שהיה רובו היתר, אסור. אבל אם נתערב בשאינו מינו ונשפך בענין שאין יכולין לעמוד עליו לשערו, אפי' נודע שהיה רובו היתר, אסור. שהרי הוא ספק דאורייתא שמא נתן טעם.

והגדרת מין במינו בשאר איסורים, י"א⁷ שאזלינן בתר שמא, אם הוא שוה הוי מין במינו. אבל לא אזלינן בתר טעמא אם הוא שוה או לא, ולפיכך אם הוא שוה בשמא אע"ג דלא שוה בטעמא ה"ל מין במינו ואסור מדרבנן, ואם אינו שוה בשמא אע"ג דשוה בטעמא ה"ל מבשאינו מינו ואסור מה"ת.

¹ שו"ע ונו"כ קלד ח

² עי' בערך השלחן הספרדי אות ט"ו שכ' מדברי הירושלמי דנמל לאו דוקא אלא שהיו הענבים מטולטלין מעוקצין ונדלדל וקרובים כמבוקעות וכמ"ש הר"ן

³ ועי' ביין המשמח ס"ק י"ט שכ' דנראה דה"ה דאסורות גם בהנאה ואין היתר רק למכרן לנכרי חוץ מדמי יי"ג שבו

⁴ ט"ז שם ט

⁵ שו"ע ונו"כ צח ב

⁶ שו"ע ונו"כ קט א

⁷ רמ"א שם וכ"נ מדברי מהרש"ל באו"ש ובספרו פג"ה ס"ס ל"ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

אולם רוב האחרונים⁸ סבורים שכל שאיסור מחמת תערובת טעם איסור בהיתר, הולכים אחר הטעם⁹, וכל שמעמו שונה אינו בטל מן התורה עד שיתבטל טעמו למרות ששמו שוה, וכל שאינו נותן טעם בטל מן התורה ברוב, למרות ששמותיהם שונים, וכן עיקר להלכה.

ומשום כך גם בתערובת יבש ביבש הולכים אחר הטעם, ומין במינו ששום בטעם בטל ברוב, אבל אם שונים בטעם צריך ששים, שחוששים שמא יבשלם ויתנו טעם זה בזה¹⁰.

אולם כל שאיסורו רק מחמת תערובת, ואוסר גם ביותר מששים¹¹, אזלינן בתר שמא¹².

ולפיכך כל דבר שיש לו מתירין, שבמין במינו אינו בטל אפילו באלף. ואם נתערבה בשאינה מינה, בטלה בס'. בזה הולכים אחר השם ולא אחר הטעם¹³. שאם שוה בשמא אף על גב דלא שוה בטעמא הוי מין במינו ולא בטיל, ואם אינה שוה בשמא אף על גב דשוה בטעמא הוי שלא במינו ובטיל¹⁴.

⁸ בש"ך שם ס"ק ו הקשה על דברי הרמ"א והרי מבואר בכל הפוסקים דלהכי מבשא"מ אסור מה"ת עד ששים כיון דנ"ט, ולהכי מין במינו דאינו נ"ט בטל מן התורה ברוב כדאזלינן בכל דוכתי בתר רובא, וא"כ נהפוך הוא דהכל אזלינן בתר טעמא, דאם אינו שוה בטעמא אע"ג דשוה בשמא מ"מ כיון דנ"ט בהיתר ונהפוך ההיתר להיות כולו איסור אסור מן התורה עד ששים, והלכך בנשפך אזלינן להומרא, ואם שוה בטעמא אע"ג דלא שוה בשמא מ"מ כיון דלא יהיב טעמא בטיל מן התורה, וכדאזלינן בכל דוכתי בתר רובא כדכתיב "אחרי רבים להטות", והלכך בנשפך אזלינן לקולא. ובפמ"ג (שפ"ד ס"ק ו) כתב שכל האחרונים הסכימו עם הש"ך דאזלינן בתר טעמא. והם המנח"י והפר"ח (ס"ק ז) וכן המנחת כהן והחב"א (כלל נ"א סעיף כ"ה) וחוו"ד ו וכן הלכה.

⁹ ואע"ג דקי"ל כרבא פרק בתרא דעבודת כוכבים ס"ו גבי המרא חרתא דאזלי בתר שמא ולא בתר טעמא לענין מין במינו, היינו דוקא לענין יי"ג וטבל שאוסרים במשהו מין במינו.

¹⁰ שו"ע ונו"כ קט ובש"ך ט, ושפ"ד ח

¹¹ לדינא וודאי כל למעלה מס' בתר שמא לחוד אזלינן כרבא וטעמא לא מעלה ולא מוריד כלל. פמ"ג שפ"ד צח ו ובסי' קב ג

¹² כגון לענין תרומה וערלה ששיעורן למעלה מששים במינו, והלכך אם הוא שוה בשמא אע"ג דלא שוה בטעמא ה"ל מין במינו ואסור במשהו או בק"א ור"א, ואם אינו שוה בשמא אע"ג דשוה בטעמא אסור בנ"ט. ש"ך שם והרמב"ם ס"ל דגם תרומה וכו' תלוי בטעם אבל שאר הפוסקים לא ס"ל כן [יד יהודה הקצר ט].

¹³ ש"ך קב ס"ק ג ולפי זה גם כל שצריך זה לזה כגון מים ומלח לגבי עיסה הוי נקרא מין במינו, גל' מהרש"א צח כ

¹⁴ חוו"ד קב ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

בשר וכבד בטעמא¹⁵ מין אחד. שומן וחלב שוין בטעמין¹⁶. אולם שומן ובשר כחוש אינו שוה. בשר שמן עם חלב, צריך עיון אי הוה מין במינו. בשר כחוש עם בשר שמן, בהפסד מרובה יש לדונו למין במינו¹⁷, חלב ובשר ב' מינים הן¹⁸, דם וחלב אין טעמן שוה¹⁹.

ב. חלא דחמרא וחלא דשיכרא וחמירא דחיטי וחמירא דשערי

... במשהו בתר שמא אזלינן והאי חלא מיקרי והאי חלא

מיקרי והאי חמירא מיקרי והאי חמירא מיקרי וה"ל מין

במינו וכל מין במינו במשהו

ושאור²⁰ של חטין ושאר של שעורים וכן חלא דחמרא וחלא דשיכרא נחשבים מין המינו במקום שהולכים אחר השם כגון בדברים שאינם מתבטלים בששים כנזכר,

אולם עיסה או קמח או פת, חד של חטין וחד של שעורים, הוין שני מינים²¹.

וכלל הוא במין במינו בשם אחד²² שאף אם קנה לו זה השם אחר שנתערב הוי מינו, מיהו אם התערובת גרם לו שיקנה השם שנתערב בו אז דוקא אם בא לו זה השם בעוד שלא נתערב.

¹⁵ בפרי מגדים בפתיחה לתערובות חלק ג' פרק ד',

¹⁶ ועיין פמ"ג בפתיחה ח"ג פ"ד בענין בשר עוף ובהמה ואיל וכבש כו' אי נקראים מב"מ (ועיין בתשובת ח"ם סימן פ"ז) (וס"ס צ"ג) מ"ש בזה].

¹⁷ פרי מגדים [שפתי דעת] ס"ק א'.

¹⁸ עיין בב"י כאן [עמוד רנא דבור ראשון]

¹⁹ עין בספר תיבת גמא שחיבר בעל הפמ"ג דף ע"ח שכתב דם וחלב אין טעמם שוה אף על גב דדם נעבר ונעשה חלב [צ"ע דזהו לר"מ בנדה ט' אבל אנן לא קי"ל הכי כמבואר לקמן סי' קפ"ד ס"ז ובסי' קפ"ט סל"ג וכמ"ש בנ"צ לעיל סימן פ"א ועיין מג"א סי' רט"ז סק"ג ובסימן תצ"ד סק"ו] מ"מ השתא לאו טעם דם הוא וכדמוכח ראה מחולין קי"א אמרה ילתא אסר לן דמא שרא לן כבדא ופירש"י טעם דם בו ולא אמרה שרא לן חלב ש"מ דאין בו טעם דם

²⁰ יד יהודה הקצר קב ט

²¹ שם ארוך רס"ק ז ובד"ה מיהו

²² ומה הוא אינו מינו בשמא יש מחל' הפוסקים. יש ס"ל דאזלינן אחר שם הכולל, שאם בכלל יש להם שם אחד הגם שיש בהם גם שמות נפרדים מ"מ הוי מין במינו בשמא כיון דהוי מין אחד ואין הולכין אחר השמות הנפרדין שבהם, ולכך ס"ל דגם חלב ובשר הוין שם אחד כיון שבכולל שם כולן בשר. ויש ס"ל דאזלינן בהו אחר השמות הנפרדים שבהם לכך חלב ובשר הוין שני מינים. ושומן הסמוך לבשר הוא בכלל בשר אבל שומן חלב ובני מעיים הם בכלל חלב [שם ס"ק ז ד"ה ובחלב]. וכן כה"ג בהאברים שבגוף כגון כבד ולב וטחול וכיוצא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ואם בעת התערובת היה לו שם אחר ואח"כ נעשה שמם אחד כגון שנתערבו כמה מיני עופות או דגים ונחתכו אח"כ, אם נודע מקודם כבר נתבטלו ואם לא נודע מקודם צ"ע ויש להקל²³. וביצים מכמה מיני עופות הויז תמיד מין במינו אף שלימים.

ג. תבלין ב' וג' שמות והן מין אחד או מין ג' אסורין ומצטרפין

... במיני מתיקה עסקינו הואיל וראויין למתק בהן את

הקדירה

תבלין של²⁴ תרומה ושל כלאי הכרם שנפלו לתוך הקדירה, ולא באחד מהן כדי לתבל ובשניהם כדי לתבל, אותה קדירה אסורה לישראל שהרי דבר האסור להם תבלה ומותרת לכהנים.

תבלין שהם שנים או שלשה שמות ממיין אחד, או שלשה מינין משם אחד מצטרפין לתבל ולאסור וכן לחמין.

ביצד שאור של חמין ושאור של שעורים הואיל ושם שאור אחד הוא אינן כמין ושאינו מינו, אלא הרי הן כמין אחד ומצטרף לשער בהן כדי לחמין

עם בשר תלי נמי בפלוגתא הנ"ל. אבל האברים שבחמין כגון הירך והכתף והראש והחזה וכיוצא נראה דהויז מין במינו עם הבשר אף אם הם שלימים ובשאר אברים אף אם הם חתוכים תלי בפלוגתא הנ"ל וכן הכחל עם בשר תלי נמי בפלוגתא זו [ד"ה עוד כתב]. וכמה מיני בהמות וכן כמה מיני עופות אם הם שלימים הויז שני מינים אבל אם הם חתוכים הויז מין אחד. אבל בשר עוף עם בשר בהמה וכן בשר דג עם בשר עוף הויז שני מינים. ואם אחד חתוך ואחד שלם אם הם משני מינים הויז מין בשא"מ אבל אם הם ממיין אחד הויז מ"מ. ואם מבשלים ביחד והאיסור ניכר ואין דנין אלא על הטעם אזי אם השלם היא האיסור כיון דאין דנין אלא על פליטתו הוי כמו שניהם חתוכים והוי מ"מ אבל אם החתך הוא האיסור תו הוי שאינו מינו [ד"ה עוד כתב]. ורוטב עם הבשר הויז מין במינו [מד"ה והנה עכ"ז]. ושאור של חמין בעיסת חמין הויז מ"מ אבל אם העיסה של איסור ונותן אותו בשאור יש פלוגתא אי הוי מ"מ [ד"ה עוד הביא]. והנה בכל זה אין נ"מ לדידן זולת לנבי דשיל"מ, וכל זה רק דרבנן אך עכ"ז נראה דיש לחוש דהוי מינו, וכ"פ נמי בכנה"ג. ובשר וגידין הויז נמי מ"מ [סוד"ה וכתב באו"ה]. ולענין טעמא אף אם חלוק מעט בטעם זה מזה מ"מ אם אין לו הכרה כ"כ אם נתערב ברוב טעם אחר תו הוי מ"מ בטעמו [ד"ה ולענין מ"ש]. ועיין כ"ז בארוך כאן, ויתר הדברים יתבארו אי"ה בסי' ק"ב [ס"ק ז ט]. עוד בארתי כאן [ד"ה וכתב באו"ה] דחמרא חדתא ועתיקא הויז מ"מ דלא כאו"ה ע"ש וכן השמרים עם היין הוי מ"מ וכ"פ הרמ"א בס"ס קכ"ו. יד יהודה הקצור ט

²³ ארוך כאן ס"ק ז ד"ה בגמ'

²⁴ רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק טז הלכה יג – טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

בעיסה של חיטין אם היה טעם שניהם טעם חיטין, או כדי לחמין בעיסה של שעורין אם היה טעם שניהם טעם שעורים.

שלשה שמות מומין אחד כיצד כגון כרפס של נהרות וכרפס של אפר וכרפס של גנה אף על פי שכל אחד מהן שם בפני עצמו הואיל והם מין אחד מצטרפין לתבל²⁵.

ד. חלא לגו חמרא... בנותן טעם חמרא לגו חלא ... בנותן

טעם

חומין של גוי²⁶ שנפל לתוך יין של היתר, או יין של גוי שנפל לתוך חומין של היתר, שניהם חשובים מין בשאינו מינו ואינם אוסרין אלא בנותן טעם.

ואין להקשות בחומין לתוך יין אפילו בנותן טעם לישתרי דהא הוה ליה נותן טעם לפגם, דאין זה נקרא נותן טעם לפגם שיש שנה להם בחומין, ויש שנה להם ביין²⁷.

דף סו:

ה. ריחיה חלא וטעמא חמרא חמרא

כבר התבאר במסכת ב"ב דף צו. שלענין ברכת²⁸ בורא פרי הגפן על היין, יין שריחו חומין וטעמו יין²⁹, עדיין שם יין עליו ולא נשתנית ברכתו. אבל אם טעמו חומין ואפילו התחיל טעמו להתחמין קצת עד שבני אדם נמנעין

²⁵ הראב"ד השיג עליו וכתב שכל אלה שם אחד הוא דומיא דחמירא דחיטי וחמירא דשערי ועוד השמות הללו איסורין הן ובאחרונים הקשו עוד שהרי לא קי"ל כר"מ והשתא קשה טובא דהא בגמרא אסיקנא דלרבא הך מתניתין דתבלין רבי מאיר היא וא"כ איך פסקה הרב ז"ל והוי כמזכה שטרא לבי תרי, ועיין פר"ח שהאריך לבאר דברי רבינו

²⁶ שו"ע ונו"כ קלד ו

²⁷ לבוש וט"ז שם ח מרשב"א

²⁸ שו"ע ונו"כ או"ח רד ג ד

²⁹ יין שהתחיל להתקלקל מטבעו שמתחלה מתקלקל ריחו ואח"כ טעמו. מ"ב שם כה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

לשתותו מפני זה³⁰, אף על פי שריחו יין מברכין עליו שהכל, שהכל הולך אחר הטעם. ואם החמיץ עד שאדם סולד משתייתו³¹. אינו מברך עליו כלל.

וכן לענין יין³² לקידוש ויין שטעמו חומץ אף על פי שריחו יין אין מקדשים עליו, אבל אם ידוע שטעמו יין אף על פי שריחו חומץ מברכים עליו בורא פרי הגפן ומקדשים עליו, שהכל הולך אחר הטעם. ומכל מקום מצוה מן המובהר לברור יין טוב לקדש עליו ולא ליקח אפילו מסתם יין שבמרתף כי שמא יהיה ריחו חומץ.

אולם אין³³ מקדשים על היין שריחו רע אף על פי שלא נשתנה לחמיצות כלל אלא ריחו וטעמו יין, שמברכים עליו בורא פרי הגפן, רק שמסריח קצת³⁴ מחמת שהיה בכלי מאוס³⁵, אף על פי כן (מלאכי א פסוק ח) הקריבֵהוּ נָא לְפִתְחֵךְ הַיְרֻצֵךְ או הַיִּשָּׂא פְנֶיךָ וְאִין מקדשים עליו³⁶.

ו. בת תיהא עונד כוכבים בדישראל ש"ד ישראל בדעונד כוכבים ... מותר ... ריחא לאו מילתא היא

³⁰ מ"ב שם כו

³¹ כחומץ חזק שנתחמץ כ"כ שמבעבע כשמשליכין אותו על הארץ אבל בחומץ שאינו חזק כ"כ ודאי אית ליה הנאה מיניה ובעי ברוכי. מ"ב שם כד

³² שו"ע שם רעב ג מ"ב ט

³³ שו"ע ונו"כ שם א

³⁴ אם אין מסריח, רק שנקלט בו ריח אחר על ידי החבית, צריך עיון, ואולי הגם בזה שייך הקריבֵהוּ נָא וגו'.
שער הציון שם ג ועיין בביאור הלכה שם ד"ה שריחו רע

³⁵ מ"ב שם ב

³⁶ כתב רבינו דוד עראמה, על דברי הרמב"ם (הלכות שבת פכ"ט הי"ד). שנראה לו, שאם יין שריחו רע שהתערב ביין טוב, אם נתערב עד שהתבטל הריח מותר לקדש עליו. לפי זה גם יין מוסקט שבתחילת ייצורו ריחו סרוח מאד ואח"כ משתבח הריח, כשר לקידוש כיוון שעבר ריחו הרע. וכ"כ בשו"ת אור לציון ח"ב פ"ב הע' יז.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת עבודה זרה

מותר לשאוף ולהריח בחוטמו, ³⁷ ואפילו לשאוב בפיו ריח של יין נסך ³⁸ דרך נקב שבחבית לידע אם הוא טוב שאין כאן אלא ריח בעלמא ³⁹, אבל אסור לטועמו ⁴⁰ אף על פי שאינו בולעו ⁴¹. ואסור לזלף יין נסך שאסור בהנאה, אבל סתם יינם מותר לזלף שמותר בהנאה.

ז. דריחא ולא כלום הוא

כבר התבאר במסכת פסחים דף עו: שלהלכה פסקינן כלוי בסוגיא שם שריחא לאו מילתא, אולם רק בדיעבד, אבל לכתחילה גם לוי מודה

³⁷ אף על פי שמדברי הר"ן בפרק בתרא דעכו"ם [עבודה זרה לב, א ד"ה בת תיוהא] בשם ר"ח מוכח דדוקא בפיו מותר אבל לא ע"י נחיריו, מכל מקום מדברי הרשב"א בתורת הבית דף קל"א ע"א [בית ה שער א מ, ב] מוכח איפכא, לפי זה אתרוג של עכו"ם וכיוצא שעיקרו לאכילה מותר להריח בו, ולשאוף בפיו שכתב המחבר לרבנותא נקטיה דאפילו בפיו מותר שנראה כטועם את האיסור וכל שכן באפו. פרי"ח שם וכן בכ"פ יא יט

³⁸ עיין בשער המלך פ"א מהלכות מאכלות אסורות בענין אבק הטיט"ן הנקרא טאב"ק הניקח מן עובדי כוכבים אי מותר לשאוף אותו כי יש מפקפקים בדבר כי לפעמים מזלפים אותו בסתם יינם והאריך מאד בזה והעלה דאף לדעת רובא דרבנותא שפסקו דסתם יינם אסור בהנאה מ"מ שרי לשאוף הטאב"ק דזה ממש כההיא דבת תיהא דשרי לכ"ע והלכה פסוקה היא זולת סברת איכא מ"ד שכתב הרי"ף וכ"ש בנ"ד דאיכא לספוקי שמא יש ס' נגד היין שמזלפין דבהא לכ"ע ריחא לאו מילתא ואף דכל זה אינו אלא בהניח יסוד שמה שמזלפין אינו אלא כדי ליתן בו ריח האמנם אכתי איכא לספוקי שמא נותנין יין לחזק הטאב"ק דאיכא אין להתיר מטעמא דריחא ל"מ דמ"מ הרי הוא נהנה מגופו של איסור שעל ידי היין מתחזק הטאב"ק. מ"מ יש להתיר בשופי דכיון דקיי"ל ד"נ מין בשא"מ בטל בס' ובנ"ד איכא לספוקי שמא יש בו ס' הוי ספק דרבנן לקולא כיון דסתם יינם דרבנן ודמי לדלעיל סימן צ"ח בנשפך וצ"ע ממ"ש שם ס"ג בד"א כשנשפך כו' ואפשר דלא כתב זה רק לסניף בעלמא [מיהו לפמ"ש בס' צ"ד שם ס"ק ז' בשם (תשובת אמונת שמואל) אתי שפיר ועי' מ"ש לקמן סימן קכ"ג ס"ק י"ד] כ"ש בנ"ד דאיכא ספיקי טובא אעיקרא דמילתא אי סתם יינם בזה"ז אסור בהנאה ושמא מה שנותנין בו יין אינו אלא כדי ליתן בו ריח ושמא יש בו ס' ע"ש שהעלה כן הלכה למעשה

³⁹ ועל אף שלהלן יבואר שלכתחילה חוששים אנו שריחא מילתא שאני הכא דאזוקי מויק. עיין כו"פ שם ועיין יד יהודה הקצר שם לט שהגם דהמחבר ס"ל דריח הנכנס לגופו עכ"פ אסור לכתחילה, הוא בעכ"פ נהנה ממנו אבל כאן אינו נהנה מהריח כלל ואין כונתו להנות מהריח, גם י"ל דאדרבה מויקו כמ"ש בתוס' והפוסקים [ע' בארוך ס"ק כח ד"ה מעתה נבוא]. וכשמריח בחוטמו שאז אינו נכנס לגופו מותר ממילא גם לכתחילה כיון שאינו אלא הנאה בעלמא ואין דרכו בכך. וכ"ז לדעת המחבר ורמ"א, מיהו לענין דינא נראה להחמיר בזה אם כונתו ליהנות מהריח [שם ד"ה והיה סברא], אבל באין כונתו ליהנות מהריח זולת לידע ע"י זה טיב היין יש להתיר, [שם ד"ה ועוד הביא], ואין חילוק בין איסורי עכו"ם לשאר איסורי הנאה.

⁴⁰ ודוקא באיסורי דאורייתא. אבל לטעום בורית, כיון שהוא פגום ואיסורו מדרבנן, מותר בטעימה, תשובת צמח צדק סימן מ"ז

⁴¹ רמ"א שם ובכל האיסורים אפילו איסורי אכילהאסור לטעום. ט"ז ט ש"ך כד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

שאסור⁴², לפיכך אין צולין⁴³ בשר כשרה עם בשר איסור גם אם אינו אלא איסור דרבנן⁴⁴ בתנור אחד, אם שניהם מגולים⁴⁵ ואף על פי שאין נוגעים זה בזה⁴⁶.

ואם צלאן, הרי זה מותר אם יש לתנור פתח במקום כל שהוא ואם הוא סתום מכל צדדיו למחבר מותר כשיש הפסד קצת ולרמ"א מותר רק בהפסד מרובה.

אולם אם התנור גדול שמחזיק י"ב עשרונים, ופיו פתוח לגמרי, מותר לצלותם בו ובלבד שלא יגעו זה בזה והמחמיר תע"ב⁴⁷ ואם מוכרח לצלותם ירחיק אחד השני הרבה

אך אם פתוח רק קצת אינו מותר אלא דיעבד.

ושיעור י"ב עשרונים י"א שצריך שיהיה בקרקעית התנור כלומר 4 מטר רבוע בקירוב וי"א שבחללו כלומר 20 ס"מ על 20 ס"מ בגובה 48 ס"מ.

היה אחד מהם מכוסה, מותר לצלותם אפילו בתנור קטן ופיו סתום.

אם האיסור דבר חריף, וכל שכן אם ההיתר דבר חריף או שנעשה לריח ונאפה אפילו עם הפת, ריחא מלתא גם בתנורים גדולים אפילו בדיעבד, ואפילו פי התנור פתוח בצידו אם שניהם מגולים.

וכל זה בדבר שכולו או רובו חריף, אבל מאכל דיש בו מעט תבלין, לא נקרא דבר חריף.

⁴² הט"ז (סימן ק"ח, ס"ק א) והש"ך (סימן ק"ח, ס"ק א) כתבו שרק כשאחד מהם שמן אסור לכתחילה אבל בשניהם כחושים שרי לכתחילה שהרי גם לרב נקט שמן וכחוש. ודלא כהאו"ה והרמ"א (כתו"ח) דגם שניהם כחושים אסור לכתחילה. אבל הבית מאיר והיד יהודה (ס"ק ב) והערוך השולחן (סעיף ט) הסכימו להאו"ה. וכתב הפמ"ג (בשפ"ד ס"ק א וס"ק י"ח) דאין נפ"מ בזה לדידן דלא בקיאין בין כחוש לשמן.

⁴³ שו"ע ונו"כ יו"ד קח

⁴⁴ הש"ך (סימן ק"ח, ס"ק א) כתב בשם האו"ה (כלל לט דין יז) דלא אסרינן ריחא לכתחילה, באיסור דרבנן. אבל הפמ"ג (משב"ז ס"ק א) הקשה ע"ז ממה שדנו הפוסקים בצליית כבד עם בשר אף שדם שבישלו דרבנן.

⁴⁵ פמ"ג משב"ז ס"ק א

⁴⁶ ואע"ג שאין האיסור אלא האחד מהם שמן אנו אין אנו בקיאים בין כחוש לשמן פמ"ג שפ"ד א
⁴⁷ ודעת החכ"א (כלל ס"ב סעיף ג') דאסור לכתחילה אפילו בתנור גדול ופתוח.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

אך לחם של איסור אם לחם של היתר שלא שייך בו שמנונית ודאי שאין ריחא ומותר לאפותם בתנור אחד אפילו לכתחילה⁴⁸.

ח. תנור שהסיקו בכמון של תרומה ואפה בו את הפת הפת מותרת לפי שאין טעם כמון אלא ריחא כמון... דמיקלא איסוריה

תנור שהסיקו⁴⁹ בכמון (מין תבלין⁵⁰) של תרומה⁵¹ ואפה בו את הפת של חולין, הפת מותרת לזרים⁵², שאין בה טעם כמון אלא ריחו והריח אינו אסור⁵³. אבל אם נתן הכמון של תרומה בתוך התבשיל משערין אותו אם נותן טעם כמו תבלין⁵⁴.

ט. הרודה פת חמה ונתנה ע"פ חבית של יין של תרומה... מתיר בשל חיטין ואוסר בשל שעורים מפני שהשעורים שואבות... בפת חמה וחבית פתוחה

עוד התבאר במסכת פסחים שם שי"א שהרודה⁵⁵ מן התנור פת חמה של חולין ונתנה על פי חבית פתוחה של יין תרומה, אם היתה פת חטים ה"ז מותרת לזרים אף על פי שנכנס לה ריח התרומה דקי"ל ריחא לאו מילתא

⁴⁸ פמ"ג שפ"ד א

⁴⁹ רמב"ם הלכות תרומות פרק טו הלכה יד

⁵⁰ ע"י בתפא"י שהוא מה שקורין קימע"ל וכ"כ בעה"ש וצ"ע דקצח מפרשים קימ"ל ע"ל פ"ב ה"ג. דרך אמונה שם ק

⁵¹ ומה שנוהג בו תרומה משום שראוי לאכילה גם בפ"ע ומ"מ מותר לכהן להסיק בו תנור דהסקה חשובה בו כמו אכילתו שעומד לכך ואין זה הפסד.

⁵² ולא אמרי' יש שבת עצים בפת דלא אמרו זה אלא באיסורי הנאה ותרומה אינה אסורה בהנאה לזרים ואף באבוקה כנגדו מותר. תוס' כאן

⁵³ ואפי' להפוסקים דריחא מילתא היא כאן מודו דמותר דהריח אינו בא אלא לאחר שכבר נשרף התרומה ואז אין האיסור קיים. דרך אמונה שם קג

⁵⁴ ירו' ערלה פ"ב ה"ה ושם משמע שנותן טעם ביותר מששים:

⁵⁵ רמב"ם ודרך אמונה הלכות תרומות פרק טו הלכה יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

היא בדיעבד⁵⁶ אבל לכתחילה אסור דהא לכתחילה גם ללוי ריחא מילתא כדלעיל,

וכן הדין בפת שהניחה על חבית יין נסך וי"א⁵⁷ שריחא באופן זה שהפת שואבת מילתא הוא ואסור הן בתרומה הן ביין נסך ואפילו אם החבית מגופה אם מונחת נגד המגופה, ריחא באופן זה אסור כשהפת חמה. ובמקום הפסד מרובה בסתם יינם המיקל יש לו על מי לסמוך⁵⁸. ואם היתה המגופה סתומה לכו"ע מותר.

ואם היתה פת של שעורים על חבית פתוחה אסורים לכו"ע מפני ששואבות ואף על גב שלא חסרו המשקין כלום אמרי' שטבע פת של שעורים ששואבת ממשות היין והוא בולע, ואף על פי שלא ראינו שום רטיבות על הפת, וכ"ז כשאין ששים נגד התרומה אבל אם יש ששים נגדו לא חמיר מטעם גמור דבטל בששים. ודוקא ביין אבל שאר משקין של תרומה אם לא חסרו כלום לא היישינן ששאבו אף בשעורים א"כ חסרו. אך אם סגורה מותר. ויש אוסרים⁵⁹. וכן יש להחמיר.

ודוקא פת חמה אבל פת צוננת אף על פי שהחבית פתוחה מותר אף בשל שעורים שפת צוננת אינה שואבת ואע"פ שפת שעורים יש ריח גם בצוננת וריח אינו אוסר, וכמבואר י"א⁶⁰ שאסור בפת שעורים, שריח באופן זה ששואב הרבה אסור לכו"ע. ובמקום הפסד מרובה בסתם יינם המיקל יש לו על מי לסמוך⁶¹. אך אם היתה סגורה והפת צוננת מותר לכו"ע.

ואם היתה חבית של יין רותחת ונתנו עליה פת חמים אפי' צוננת אסורה, שהרתיחה מעלה ממשות היין, והפת שואבת, אבל אם הי' היין של חולין והפת של תרומה מותרת שהרתיחה מעלה ואינה מורידה.

⁵⁶ עי' במשנה ראשונה נראה דעתו דאם טעמו והי' בו טעם אסור ואפשר דא"א להכריע אם הוא טעם או ריח גם אפשר דאפי' יש בו קצת טעם קיוהא בעלמא הוא ומותר וכמש"כ הרדב"ז בה"ח. דרך אמונה בציון ההלכה שם קכב.

⁵⁷ שו"ע קח ד ועיי"ש בש"ך ופמ"ג

⁵⁸ כרתי ועיין מעדני השולחן קח ד

⁵⁹ שו"ע שם

⁶⁰ שו"ע שם

⁶¹ כרתי ועיין מעדני השולחן קח ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

